

МЕЙІРІМДІЛІК ЖҮРЕКТЕН

3 - бетте

ӘДІЛДІКТІ ТУ ЕТКЕН ӘСКЕРДЕГІ АРУЛАР

4 - бетте

ЖЕНЩИНЫ ВЕЛИКОЙ СТЕПИ

6 - бетте

facebook.com/sarbaz.kz

instagram.com/sarbaz.kz

vk.com/sarbaz.kz

twitter / @SarbazKz

WWW.SARBAZ.KZ

**Халықаралық
әйелдер күнімен!**
наурыз

Құрметті ханымдар!

Сіздерді адамзатқа жылылық сыйлап, табиғаттың оянып, жандануымен қатар келетін шұғылалы көктем мерекесі 8 наурыз – Халықаралық әйелдер күнімен құттықтаймын! Ежелден қазақ халқы әйел затына ерекше құрмет көрсетіп, қасиетті жанға балаған. Ару, әйел, ана – отбасы ұйтқысы, бақыт, махаббат, мейірімділік, сұлулық символы. Әйел адам отбасы ұйтқысы болумен қатар еліміздің қоғамдық-саяси өмірінде де маңызды орын алады. Елімізде жүргізілетін сындарлы саясаттың бір бағыты гендерлік теңдік бүгінгі күні қарқынды іске асырылуда.

Әйелдер жоғары мемлекеттік органдарда жауапты қызметтер атқаруда, бизнес саласында жетістікке қол жеткізуде. Қай уақытта да әйел заты кез келген сын сағатта ер азаматын қолдап, жанынан табылған. Сол батыр аналарымыздан қалған азаматтық және патриоттық эстафетаның жалғасы ретінде қазіргі уақытта әйел азаматшалар ерлермен бірге Қарулы Күштер қатарында еліміздің бейбіт өмірін сақтауға белсене атсалысып, әскери өмірдің ауыртпалығын еңсере қызмет өткеруде. Бүгінгі күні Қарулы Күштер қатарында

жеті мыңға жуық әскери қызметші әйел бар. Олар байланыс, медицина, қаржы, тәрбие, психология және басқа салаларда үлес қосып, адал қызмет атқаруда. Көптеген азаматшалар әскери ғылым саласын дамытуға да еңбегін сіңіріп келеді. Осынау шуақты мейрамда сіздерге зор денсаулық, отбасы амандығын, бақыт, әрқашан ашық аспан, қызметте табыс тілеймін!

**Құрметпен, Қазақстан Республикасының
Қорғаныс министрі генерал-полковник
Р. Жақсылықов**

ҚОРҒАНЫС МИНИСТРІНІҢ ҚАТЫСУЫМЕН КЕҢЕС ӨТТІ

Аталмыш шара Құрлық әскерлері бас қолбасшысының басқармасы ұйымдастырған жиын аясында жалпыәскери, артиллериялық бригадалар мен барлау (тау қорықшылары) полктерінің командирлеріне арнайы өткізілді.

Қорғаныс ведомствосының басшысы генерал-полковник Руслан Жақсылықов сеніп тапсырылған әскери бөлімдердегі істердің жай-күйі туралы командирлердің баяндамаларын тыңдап, әскерлердің жауынгерлік әзірлігі мен жауынгерлік қабілетін одан әрі арттыруға бағытталған бірқатар міндеттер жүктеді. Ол әскерлердегі тактикалық, тактикалық-арнайы және атыс дайындығы мен тәртіптің тиімділігі көбінесе командирлердің құзыреттілігіне, ұйымдастырушылық қабілеттеріне және олардың лауазымдық міндеттеріне жауапкершілікпен қарауына байланысты екенін атап өтті.

Жиын бағдарламасы дәрістер мен практикалық сабақтарды, тренингтер мен тестілеуді қамтыды. Тактикалық сабақта шартты жағдай жайлы мәлімет берді. Командирлер оны бағалап, күштерді, құралдарды бөлу, қозғалыс жолдарын анықтау және уақытты есептеу арқылы жауынгерлік тапсырманы орындау туралы шешім қабылдады. Сабақтар тактикалық жағдайдағы барлық іс-қимыл нұсқаларын егжей-тегжейлі пысықтай отырып, жоғары қарқынмен орындалды.

Көптеген тәжірибелік сабақтар жиын өткізудің пайдалы екенін көрсетіп отыр. Мұндай сәтті жинақталған білім қызметтік-жауынгерлік міндеттерді орындау барысында бағынысты бөлімшелер мен жеке құрамды басқаруға көмектеседі, – деп жиынның маңызды екенін атап өтті 06708 әскери бөлімінің командирі подполковник Жасұлан Әбеков.

Бригадалар мен полк командирлері заңнама нормаларын, тактикалық нормативтерді, жалпыәскери штабтар қызметі жөніндегі нұсқаулықтың ережелерін білуге тестілеуден өтті. Мұндай жиын командалық құрамның кәсіби деңгейін арттыруға, бөлімшелердің күнделікті тыныс-тіршілігін және жауынгерлік даярлық іс-шараларын ұйымдастырудағы біліктілігін тексеруге бағытталған.

ҚАЗАҚСТАНДА КӨКТЕМГІ ШАҚЫРУ НАУҚАНЫ БАСТАЛДЫ

Бұл жөнінде бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдеріне Президент жанындағы Орталық коммуникациялар қызметінде өткен брифингте Қорғаныс министрінің орынбасары Дархан Ахмедиев хабарлады.

Президенттің Жарлығына сәйкес биылғы жылдың бірінші наурызынан бастап мерзімді әскери қызметке көктемгі шақыру басталады. Осыған байланысты жергілікті атқарушы органдардың шақыру пункттерінде 195 қалалық және аудандық шақыру комиссияларының жұмысы ұйымдастырылды.

Осы жылдың көктемінде барлығы 18 мыңнан астам адам, оның ішінде Қарулы Күштерге 7 мыңнан астам адам, Ұлттық ұланға – 6 мыңнан аса, ҰҚК Шекара қызметіне – 3 мыңнан астам, Төтенше жағдайлар министрлігіне – 300, Мемлекеттік күзет қызметіне 80-ге тарта адам шақырылады.

Дархан Ахмедиев журналистерге қорғаныс ведомствосының әскери қызметтің беделін нығайту және жастардың әскерге деген ынтасын арттыру жөніндегі бастамалары туралы айтып берді.

Еліміздің қырықтан астам жоғары оқу орындарымен жасалған келісімдер бойынша Отан алдындағы борышын өтеген жастар әскерден кейін екі жыл ішінде жоғары оқу орындарына ақысыз ҰБТ тапсырусыз түсе алады. Бұл ретте үздіктердің үздігі жоғары оқу орындарында тегін оқитын болады. Осы санат үшін келісім бойынша жоғары білім ордалары 3000 орын берді. Сондай-ақ, әскери кафедралар конкурстан тыс түсуге де мүмкіндік берілетін болады.

Сарбаздар үшін тағы бір артықшылық бар. Яғни, оқу орталықтарында оларды мемлекеттік үлгідегі тиісті куәліктерді бере отырып, экономиканың нақты секторында қажетті азаматтық-тұтыстық әскери-есептегі мамандыққа даярлау жүзеге асырылады.

– Бүгінгі күні мерзімді қызметтің 3,4 мың әскери қыз-

метшісінің қарыздары бойынша төлемдері кейінге қалдырылды, – деді Дархан Ахмедиев.

Брифинг барысында Қорғаныс министрлігінің өкілдері әскерге шақырудан кімдердің босатылуы мүмкін екендігі, мерзімді әскери қызметке шақырылған азаматтар үшін қандай жеңілдіктер көзделгені туралы ақпарат берді.

Қарулы Күштер Бас штабының Ұйымдастыру-жұмылдыру жұмысы департаментінің бастығы полковник Бауыржан Артықов заңнама нормаларына сәйкес әскерге шақырудан босатылатын немесе әскери қызметтен кейінге қалдыруға құқығы бар азаматтардың санаттарына тоқталды.

Бұл оқып жүрген, некеде тұрған және балалары бар, сырттан көмекке мұқтаж отбасы мүшелерін күтумен айналысатын азаматтарға қатысты болмақ. Кәсіби қызметті жүзеге асыратын педагогтар мен дәрігерлерге де осындай құқық беріледі.

Биыл 1 наурыздан бастап азаматтарды әскери қызметке шақыруды кейінге қалдыру және одан босату жөніндегі қызмет іске қосылды. Енді азаматтар әскери қызмет өткеру мәртебесі туралы мәліметтерді ұсыну бойынша мемлекеттік қызметті бірде-бір құжатсыз алады.

– SmartDataUkmet ақпараттық-талдау жүйесінің арқасында кейінге қалдыруға құқығы бар 500 мыңнан астам әскерге шақырылушылар анықталды. Бүгіннен бастап азаматтардың бұл санаты шақыруды кейінге қалдыру

туралы SMS-хабарлама алады. Азаматтардың әскери есебін цифрландыру жеке байланысын қоспағанда, көптеген мәселелерді қашықтан шешуге мүмкіндік береді. Іске асырылып жатқан жоба пилоттық жоба екенін ескере отырып, мұндай хабарламаларды барлығы бірдей ала бермеуі мүмкін. Мұндай жағдайларда кейінге қалдыруға құқығы бар азаматтар электрондық үкімет порталы арқылы кейінге қалдыру жөніндегі мемлекеттік қызметті алуға жүгінуі қажет, – деп атап өтті Дархан Ахмедиев.

Қорғаныс министрлігінің өкілдері сондай-ақ, сыйақы үшін кейінге қалдыруды немесе шақырудан босатуды ұсынатын адамдармен байланыста болудан сақтандырады. Әскерге шақыруға байланысты кез келген даулы мәселе төңірегінде, басқа да өмірлік жағдай бойынша 8 (7172) 72 16 06; 72 10 83 байланыс телефондары арқылы кеңес алуға болады.

СОБЫТИЯ И ФАКТЫ

ВСТРЕЧА С ВЕТЕРАНАМИ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ

Заместитель министра обороны генерал-лейтенант Султан Камалетдинов проинформировал ветеранов о мерах, принимаемых Министерством обороны с целью повышения статуса военнослужащих и социального обеспечения ветеранов.

В мероприятии приняли участие заместитель командующего региональным командованием «Юг» полковник Ораз Кучуков, начальник Департамента по делам обороны Жамбылской области полковник Нурбол Зейнелов, представители областного акимата, должностные лица подразделений Министерства обороны.

Генерал-лейтенант Султан Камалетдинов рассказал о мерах, принимаемых оборонным ведомством с целью совершенствования системы социальных гарантий военнослужащих и военных пенсионеров.

Проводится работа по увеличению должностных окладов летному составу, зарплатных плат военным медицинским работникам и гражданским преподавателям военных учебных заведений. Планируется повышение тарифных категорий должностей рядового и сержантского составов на три разряда, а с первого января 2024 года – окладов по воинскому званию военнослужащих на 30%.

Прорабатывается вопрос по внесению в законодательство нормы, предусматривающей выплату в размере трехкратного денежного содержания

военнослужащим при ликвидации последствий чрезвычайных ситуаций (по аналогии с Национальной гвардией и МВД).

Как сообщил заместитель министра обороны, пакет документов с предложениями по совершенствованию пенсионного обеспечения военнослужащих находится на рассмотрении в Правительстве. Поставлен вопрос о возврате государственной базовой пенсионной выплаты, которая была отменена с 1 января 2016 года, и о возможности снятия остатков пенсионных накоплений без каких-либо ограничений.

Позиции заинтересованных государственных органов по этому вопросу были заслушаны в профильных комитетах Сената и Мажилиса Парламента на презентации проекта Социального кодекса. Сейчас проводится работа по уточнению потребности в денежных средствах.

Также принимаются меры по упрощению механизма оказания медицинской помощи военным пенсионерам, обеспечения их санаторно-курортным лечением и жильем.

ЕДИНСТВО И ВЗАИМНАЯ ПОДДЕРЖКА

Во всех соединениях и воинских частях региональных командований и родов войск отметили праздник, олицетворяющий непреходящие ценности дружбы, добра, мира и единства.

В столичной десантно-штурмовой бригаде от имени руководства личный состав поздравил заместителя командира по воспитательной и идеологической работе батальона «Алдапан» майор Даулетхан Садыханов.

Он подчеркнул, что главная идея Дня благодарности заключается в единстве, взаимной поддержке и верности гуманистическим идеалам.

В свою очередь, военнослужащие столичной десантно-штурмовой бригады сержанты взвода старший сержант Александр Богданов и старший сержант Тохтар Туганов поблагодарили командиров, сослуживцев и пожелали им успехов в службе и семейного благополучия. А рядовые Тагир Даурбеков и Василий Терначук с помощью видеосервиса «Отбасымен бейнеқоңырау» связались с родителями и поблагодарили их за заботу и понимание, доброту и поддержку.

Напомним, в разные годы в казахские степи были депортированы сотни тысяч представителей разных национальностей. В период тяжелых испытаний казахская юрта стала для переселенцев пристанищем и укрытием. Представители старшего поколения передают из уст в уста истории о том, как местные жители, сами испытывавшие крайнюю нужду, делились с ними последним.

Сегодня этот праздник, позитивно воспринятый обществом, обретает новые традиции, способствующие укреплению дружбы и взаимопонимания.

ВСЕГДА В ГОТОВНОСТИ

В Таразе состоялись плановые сборы подразделений радиационной, химической и биологической защиты регионального командования «Юг». Практические занятия воинов-химиков прошли в условиях, максимально приближенных к боевым.

Для участия в практических занятиях в Тараз прибыли подразделения радиационной химической и биологической защиты со всех гарнизонов Регионального командования «Юг».

Полевой выход подразделений радиационной химической и биологической защиты южного региона прошел с выполнением задач в рамках внезапных условных вводных ситуаций. К примеру, произошел выброс в воздух неизвестного вещества. Военным химикам необходимо провести химическую разведку, определить вещество, выявить степень опасности, отработать вопросы, связанные с обозначением границ зон заражения, приступить к практическим действиям.

В ходе полевого выхода военнослужащие подразделений химической защиты практически отработывают вопросы, касающиеся профессиональной деятельности, – отметил командир батальона радиационной химической и биологической защиты РК «Юг» майор Дмитрий Ефимов. – Личный состав получает практические навыки, обучается слаженной работе. Проведение подобных занятий позволяет специалистам войск радиационной, химической и биологической защиты поднять уровень профессиональной подготовки, а в случае возникновения такой необходимости быть в готовности по команде выехать и выполнять задачи по своему предназначению.

В ходе практических занятий военные химики отработывали вопросы, связанные с обозначением границ зон заражения, проведением радиационной разведки и развертыванием авторазличных станций.

У каждого упражнения есть свои оценочные показатели. Чем быстрее и качественнее выполнен норматив, тем выше оценка подразделения, – пояснил инструктор роты РХБ защиты старший сержант Фархат Бақыбеков. – На совместных занятиях в ходе сборов у военнослужащих появляется возможность соревноваться между собой в условиях здорового соперничества, чтобы достигать наилучших результатов.

Благодаря состоявшимся в ходе сборов практическим занятиям воины-химики повысили уровень обученности и боевой готовности, выработали слаженность действий и укрепили свои профессиональные способности выполнять в реальной обстановке возложенные на них боевые задачи.

ОБСУЖДЕНЫ ВОПРОСЫ ПОДДЕРЖКИ СЕМЕЙ ВОЕННОСЛУЖАЩИХ

В День благодарности начальник Департамента воспитательной и идеологической работы полковник юстиции Тлеухан Басхожаев встретился с руководителями служб по организации работы с членами семей военнослужащих Вооруженных сил.

Как заметил полковник юстиции Тлеухан Басхожаев, миссия служб заключается в укреплении духовно-нравственных ценностей и сохранении благополучия в семьях военнослужащих. Поэтому необходимо знать бытовые условия, в которых живет семья, и чутко реагировать на запросы, связанные с определением детей в организации образования, с трудоустройством супругов при переводе военнослужащих на новое место службы.

Полковник Тлеухан Басхожаев также обратил внимание на необходимость повышения правовой и финансовой грамотности военнослужащих, вовлечения членов семей в культурно-массовые и спортивные мероприятия.

В свою очередь, руководитель отдела по организации работы с членами семей военнослужащих Вооруженных сил Татигуль Смагулова поделилась подробностями о работе с молодыми и многодетными семьями, учете их образовательных, медицинских и культурных потребностей.

В завершение встречи полковник юстиции Тлеухан Басхожаев поблагодарил представителей женсовета за активную работу и поздравил их с наступающим международным женским днем 8 Марта.

«АРМИЯ БЕЗ ПРАВОНАРУШИТЕЛЯ»

В Алматинском гарнизоне прошло очередное заседание по противодействию коррупции на тему «Армия без правонарушителя».

Заседание комиссии по контролю за исполнением законодательства о противодействии коррупции Алматинского гарнизона прошло под председательством командующего Десантно-штурмовыми войсками генерал-майора Алмаза Джумакеева. На совещании рассмотрены служебная этика военнослужащих, соблюдение принципов meritократии при подборе и расстановке кадров и другие не менее важные вопросы.

Необходимо отметить, что в Алматинском региональном гарнизоне ежемесячно проводятся профилактические мероприятия по недопущению

коррупционных правонарушений в местных органах военного управления, воинских частях и учреждениях. Командованию и личному составу воинских частей регулярно доводится анализ состояния воинской дисциплины и правопорядка.

Меры, направленные на профилактику правонарушений, являются очень эффективными. Они включают в себя ряд мероприятий идеологического, воинского и патриотического воспитания, направленных на создание в воинских коллективах «нулевой терпимости» к любым правонарушениям, – отметил начальник отдела по противодействию коррупции Управления военной полиции Алматинского регионального гарнизона майор юстиции Рауан Саурык.

В заседании приняли участие представители Военной прокуратуры Алматинского гарнизона майор юстиции Асхат Есенов и Антикрупционной службы по городу Алматы Саят Багигимбаев. Офицеры подробно ответили на все вопросы военнослужащих.

В ходе круглого стола состоялся показ видеоролика с примерами

совершенных коррупционных правонарушений в рядах Вооруженных Сил, оглашены вынесенные штрафы и сроки лишения свободы за совершенные преступления.

В мероприятии приняло участие более 150 военнослужащих, включая командиров частей и учреждений, офицеров органов комплектования, представителей тыловых, кадровых, финансовых и других служб. Поставлена задача по недопущению коррупционных правонарушений.

ОТРАБОТКА КУРСОВОЙ ЗАДАЧИ

Экипажи дивизиона разнородных кораблей Военно-морских сил Казахстана завершили отработку курсовой задачи К-2 в казахстанском секторе Каспийского моря.

В течение двух недель ракетно-артиллерийские корабли выполняли комплекс мероприятий по организации боевого применения корабля и его вооружения, тактике ведения боевых действий одиночным кораблем.

Отработка курсовой задачи в Военно-морских силах – важнейший этап программы подготовки кораблей. Занятия с экипажами проводятся постоянно. При этом у каждого военного корабля есть свои особенности подготовки к походу, – пояснил командир ракетно-артиллерийского корабля «Казахстан» капитан 3 ранга Руслан Яхьяров.

Учебно-боевые действия включали выполнение элементов морского боя, в том числе в условиях активного радиоэлектронного противодействия сил и средств противника. Военные моряки также провели тренировки по спасению одиночного корабля с использованием спасательных устройств и средств. Все учебные цели были достигнуты.

АЛҒЫС АЙТУ

БИЛЕ ЖҮРІҢІЗ

ЖЕТИСУ ГАРНИЗОНЫ

ЕЛДІГІМІЗГЕ АЛҒЫС – БІРЛІГІМІЗДІҢ АЙҒАҒЫ

1 наурыз – Алғыс айту күні. Көктемнің алғашқы күнімен қатар келген бұл мерекені Қазақстан халқы 2016 жылдан бері атап өтуде.

мен толықтырулар енгізіліп, қазақстандықтар алғаш рет 2016 жылдың 1 наурызында ерекше мерекені атап өтуді бастап кетті.

Міне, биыл Алғыс айту күнін жетінші жыл қатарынан өткізгелі тұрмыз. Иә, кешегі қилы заманда қазақ халқы тағдырдың жазуымен елге келген өзге этнос өкілдеріне кең құшағын жайып, бауырына тартты, бір үзім нанымен бөлісті. Столыпин реформасы кезінде елге тұтас этностар депортацияланды. Түрлі этнос өкілдерін вагондармен ашық далаға әкеп тастады. Онсыз да күнін әрең көріп отырған қазақ отбасылары оларды үйіне кіргізіп, қамқорлық танытты. XX ғасырдың басында Қазақстанға Беларусь, Ресей және Украинадан 1,1 миллион адам қоныс аударды, ал 1930 жылдары ұжымдастыру барысында 250 мың шаруа жер аударылып, тағы 1,2 миллионға тарта адам өнеркәсіп нысандарын тұрғызуға келген. Олардың бәрі Қазақстанда орнығып, қиын кезеңдерді қазақ халқымен бірге еңсерді. Сондықтан елдегі мерекелер қатарының Алғыс айту күнімен толығыу игілікті іс болды. Бұл күннің астарында қазақ халқының бауырмалдығы мен мейірімділігіне ризашылық білдіру жатыр.

Алғыс айту күні – қысылтаяң шақта бар ауыртпашылықты бірге көтеріп, Тәуелсіз Қазақстан құру жолында аянбай тер төккен ел азаматтарының бір-біріне құрмет көрсету күні.

Алғыс айту күнін мереке ретінде енгізу идеясын бұрынғы ҚР Президенті Нұрсұлтан Назарбаев 2015 жылдың сәуірінде ұсынды.

«Бұл күн – елімізде тұратын түрлі этнос өкілі қазақ халқына ерекше ризашылығын білдіріп, қиын заманда құшақ жая қарсы алғанына, жатсынбай бауырына басып, тату-тәтті өмір сүріп жатқанына алғыс айтатын күні.

Қазақстан халқы ассамблеясы құрылған күн, яғни 1 наурызды жыл сайын барлық этностың бір-біріне және мейірбандық танытып, ол адамдарды өз туғанындай қабылдаған қазақтарға алғыс айту күні ретінде атап өту әділетті болар еді. Бұл күн бізді бұрынғыдан да гөрі жақындастыра түспек. Бұл күн мейірімділіктің, бүкіл қазақстандықтардың бір-біріне деген достығы мен махаббатының жарқын мерекесі бола алар еді, - деген болатын ол 2015 жылдың сәуір айында Қазақстан халқы Ассамблеясының «Мәңгілік ел: бір ел – бір тағдыр» тақырыбымен басталған XXII сессиясының ашылу салтанатында.

Сөйтіп, 2016 жылдың 14 қаңтарында ҚР Тұңғыш Президенті Қазақстан халқы Ассамблеясының құрылған күнін, яғни 1 наурызды Алғыс айту күні етіп жариялады. Дәл осы күні «Қазақстан Республикасындағы кәсіптік және өзге де мерекелер туралы» Жарлығына өзгерістер

отырған қазақ отбасылары оларды үйіне кіргізіп, қамқорлық танытты. XX ғасырдың басында Қазақстанға Беларусь, Ресей және Украинадан 1,1 миллион адам қоныс аударды, ал 1930 жылдары ұжымдастыру барысында 250 мың шаруа жер аударылып, тағы 1,2 миллионға тарта адам өнеркәсіп нысандарын тұрғызуға келген. Олардың бәрі Қазақстанда орнығып, қиын кезеңдерді қазақ халқымен бірге еңсерді. Сондықтан елдегі мерекелер қатарының Алғыс айту күнімен толығыу игілікті іс болды. Бұл күннің астарында қазақ халқының бауырмалдығы мен мейірімділігіне ризашылық білдіру жатыр.

АҚЖАРМА

Алғыс айту күніне арнаған өлең

Аллаға әуелі рахмет!
Тірлікті мынау жаратқан.
Анаға шексіз рахмет!
Ақ сүт берген, толғатқан.
Әкеге айтам мың алғыс!
Ұрпақтар жібін тарқатқан.
Бауырға туған рахмет!
Қолдаған, сүйген, жұбатқан.

Ұстазға ұлы рахмет!
Нәрімен білім сусатқан.
Балалық досқа рахмет!
Қуанған, бірге мұңдасқан.
Сол жанға айтам мың алғыс!

Сезімі үшін жылытқан.
Халқыма туған рахмет!
Шыңдаған, елге танытқан.

Қазаққа дархан рахмет!
Салт-санасын сіңірген.
Жеріме байтақ рахмет!
Таза ауа үшін сімірген.
Жарыма айтам мың алғыс!
Сыйлаған ұл-қыз, түсінген.
Барша әлем, саған рахмет!
Әр күнім үшін кешірген.

Кенже ОРАЗАЙ

МЕЙІРІМДІЛІК ЖҮРЕКТЕН

Көктемнің алғашқы мерекесі – алғыс айту күніне орай Жетісу гарнизоны 54380 әскери бөлімінің ұйымдастыруымен «Мейірімді қол» атты қайырымдылық шарасы өткізілді.

Игі шараның мақсаты – балаларға риясыз қуаныш пен шат күлкі сыйлау. Бала – ұлттың болашағы, еліміздің ертеңі, келешегіміздің келбеті. Сондықтан да оларға барынша көңіл бөлуді назардан тыс қалдырмауымыз керек. Шараның өткізілуіне әскери қызметшілердің отбасы мүшелерімен жұмыс жөніндегі бөлімінің басшысы Зере Исаева ұйытқы болды.

Көпбалалы және мүмкіндігі шектеулі отбасыларының

20-ға жуық балақайы ата-аналарымен бірге «Сити-Плюс» сауда ойын-сауық кешеніне ерекше көңіл-күймен келді. Мұнда оларды жаны жомарт жандар қарсы алды. Олардың қатарында «Емар Кебаб» фаст-фуд орталығы өздерінің пицца және шырындыларын ұсынса, «Атамекен Сінета» кинотеатры «Человек муравей» атты киносын тегін тамашалатып демеушілік танытты.

Осы сәтте Зере Исаева ата-аналармен ашық әңгіме өткізіп, бала тәрбиесіне қатысты бірқатар мәселелерді талқылады. Ата-аналарды бүгінгі мерекелерімен құттықтай келе, алдағы уақыттарда да осындай игі шараларды бірлесіп атқаруға шақырды.

– Балаларға жасалған қамқорлық пен жақсылыққа дән ризамыз. Барлық ата-аналар атынан 54380 әскери бөлімінің командирі полковник Қайрат Төлегенұлына, сондай-ақ осы игі шараны ұйымдастыруда ерекше белсенділік көрсеткен жандарға алғысымызды білдіріп, еңбектеріне жеміс тілейміз, - дейді көпбалалы ана Айнұр Тұрсынбайқызы.

Шара соңында жомарттық жасауда аянып қалмай, қолдан келген көмектерін көрсеткен жаны жомарт жандардың атына жылы лебіздер айтылып, алғыс хаттар табысталды.

ЖҮРЕКЖАРДЫ

АЛАШ ЖҰРТЫНА АЙТЫЛҒАН АЛҒЫС

Аль-Мусана Мүфлех, дәрігер:

– Мен Алматыда білім алдым. Қазақ халқының қонақжайлылығы мен мейірімділігіне тәнті болдым. Керемет шақтарды сағынышпен еске алып отырамын. Сіздерге алғысым шексіз.

Артур Штайхауэр, компания директоры:

– Мен Павлодар облысының тумасымын. Қиын-қыстау кезеңде менің аталарым қазақтың қолдауын көрді. Дархан жерден пана тапты. Мереке құтты болсын!

Алма Диздаревич, банк қызметкері:

– Мен отбасыммен Қазақстанда 9 жыл тұрдым. Білім алдым, еңбек еттім. Кең пейілді, ақ жүректі қазақ жұртын ешқашан ұмытпаймын. Қазақ елі – менің екінші Отаным!

Вальдемар Вайц, зауыт директоры:

– Менің аталарым қиын заманда Повольже өңірінен Қазақ еліне көшкен. Туған жерім мен үшін өте ыстық. Қазақ еліне, ауылыма, көршілеріме үлкен рахмет! Аман болыңыздар!

АРУЛАР – АСЫЛ ЖАНДАР

КӨКТЕМНІҢ ШУАҚТЫ МЕРЕКЕСІ

ӘЛҚИССА

Алдымыздағы сәрсенбі күні тағы бір мерекеміз бар. Ол – 8 наурыз Халықаралық әйелдер күні. Оны әлемнің жиырмадан астам елі ресми мереке ретінде атап өтеді.

Жылдың 8 наурызында бүкіл Америка құрлығының әйелдері «бос қазан шеруін» ұйымдастырып, жалақының көтерілуін, еңбек ету жағдайының жақсаруын және еркектермен тең құқылы болуды талап етті. 1910 жылы Копенгагенде өткен халықаралық конференцияда Клара Цеткин 8 наурыз күнін халықаралық әйелдер күні ретінде атап өту туралы ұсыныс жасайды.

Бұл әлемнің төрт бұрышындағы әйелдерге өз құқықтары үшін күресу үндеуі еді. Сонымен қатар, әйелдерді кедейшілікке қарсы, еңбекті бағалау, ар-ожданды қадірлеу, бейбітшілік үшін күресуге шақырады. Бұл мейрам 1911 жылы 19 наурызда Австрия, Дания, Германия, Швейцария елдерінде аталып өтті.

Ресейде бұл мейрамның бастауы 1913 жылы Петербургте қала басшылығына «әйелдер мәселесі» атты өтініштен басталады. Біліктігер бұл өтінішті қабылдап, Полтава көшесінде орналасқан Калашникова нан біржасында 1,5 мың адам жиналған жиналыста әйелдердің сайлау құқығы, аналық құқықты мемлекет тарапынан қорғау сияқты мәселелерді көтерді.

Кеңес үкіметі кезінде 8 наурыз мемлекеттік мейрам дәрежесіне көтеріледі. Уақыт өте бұл мейрам саяси мәнін жоғалта бастайды. Кеңес үкіметі тарағаннан кейін де 8 наурыз мейрамы ТМД елдері арасында әлі де тойланып келеді.

Жалпы, әйелдер мерекесі күні туралы алғашқы деректер Көне Рим дәуірінде болғандығы жайында нақты ақпараттар бар. Екі мыңнан астам жыл бұрын бұл мерекеді ер азаматтар өздерінің аналарына, әйелі мен қыздарына, апайларына түрлі сыйлықтар тарту еткен екен.

Дәл осы кезеңге шамалас, біздің дәуіріміздің алғашқы ғасырында қазіргі Вьетнам жерінде әйелдерге ізет көрсетуге бағытталған мейрам дүние келді. Мереке Хань империясына қарсы азаматтық күресіне басшылық жасаған апалы-сіңлілі Чынгтардың құрметіне орай аталып өтіле бастады. Апалы-сіңлілі қыздар жау қоршауында қалып, тірідей тұтқынға түспеу үшін өзенге батып кеткен еді. Сол кезеңнен бастап вьетнам әйелінің батырлығы аңыздар мен тарихи әңгімелерде кеңінен дәріптеліп келеді.

Бірнеше ғасыр өткеннен кейін Америка құрлығында қазіргі халықаралық әйелдер күні мерекесіне негіз қалаған бірқатар оқиғалар орын алды. Нью-Йорктің киім тігетін фабрикасы мен тоқыма өнеркәсібінде жұмыс істейтін әйелдер жалақының төмендігі мен жұмыс жағдайының нашарлығына қарсылық танытып, 1857 жылдың 8 наурызында Манхэттен көшелеріне шеруге шықты. 1901 жылы да дәл 8 наурыз күні Чикагода тарихта алғаш рет үй шаруасындағы әйелдер тарихта «қазан бүлігі» деген атаумен қалған шеруді ұйымдастырған болатын. Араға жеті жыл салып, 1908

ӘСКЕРИЛЕРДІҢ ӘЙЕЛДЕРІНЕ ЕРЕКШЕ НАЗАР АУДАРЫЛДЫ

АБАЙ Өңірлік гарнизоны

Абай гарнизонына қызметтік сапарымен Қорғаныс министрлігінің әскери қызметшілердің отбасы мүшелерімен жұмысты ұйымдастыру қызметінің басшысы Тәттігүл Смағұлова мен отбасы мүшелерімен жұмысты ұйымдастыру қызметінің психологы Гүлнәр Жасұзақова келді.

Олар гарнизондық офицерлер үйінде әскери қызметшілердің жұбайларымен кездесу ұйымдастырды. Алқалы жмын әскери қызметшілер отбасындағы ынтымақты нығайтып, берекені арттыруды мақсат тұтты. Әскери қызметшілердің отбасы мүшелерімен жұмысты ұйымдастыру қызметінің басшысы әскерилердің әйелдеріне мемлекеттің назары ерекше екендігіне жете тоқталды. Баласы дертке ұшырап, отаны шетелге асып жасауға тура келген жағдайда министрлік тарапынан қандай көмектің көрсетілетіні айтылды. Жмын барысында әскери қызметшілердің отбасы мүшелері Астанадан келген арнайы мамандарға көкейкесті сауалдарын жолдады. Шара соңында психолог Гүлнәр Жасұзақова «Офицердің жары» атты өлең шумақтарын оқыды. Психологтың орындаған шығармасы жиналған

жұртшылықтың ыстық қошеметіне ие болды. Жұмыс сапарымен Абай гарнизонына келгендер аталмыш кештен кейін толғандырған мәселесі бар әйелдер қауымымен жеке қабылдау жүргізді.

Отбасы болған соң ыдыс-аяқ сылдырламай тұрмайды. Дегенмен, біздің мақсат әскери қызметшілер отбасындағы тұрақтылықты сақтау. Бүгінгі шарада осы мәселе көтерілді. Қорғаныс министрлігінен келген арнайы мамандар әскерилердің әйелдеріне ақпараттық-түсіндірме бағыттағы жұмыстарын жүргізіп, сонымен қатар гарнизондағы отбасы мүшелерімен жұмыс жасайтын қызметкерлердің біліктіліктерін арттырды, - дейді 44793 әскери бөлімі командирінің отбасы мүшелерімен жұмысты ұйымдастыру қызметі жөніндегі көмекшісі азаматтық персонал Гүлнәр Сейітқалиева.

ӘДІЛДІКТІ ТУ ЕТКЕН ӘСКЕРДЕГІ АРУЛАР

ОЙ-ТОЛҒАҚ

Адам баласына берілген ақыл-ойды әркім өз қабілетіне сай қолданады. Сол қасиеттердің ең бастысы – алға мақсат қоя білу, оны табандылықпен жүзеге асыру. Басқаша айтқанда, өзінің еліне қызмет ету. Бұл – басты азаматтық парызымыз. Адам баласына алға жетелейтін де, елі мен жұртына кеңінен сыйлы етіп, төрге шығаратын да адал еңбек. Өмір сабағы көрсеткендей, оның өтесін ешкімнен дәмәтпей-ақ, маңдай теріңді төгіп жұмыс жасасаң, атақ пен абырой сені өзі іздеп табатыны анық. Бұл ретте мызғымас табандылық пен намыс жеткіліксіз. Еңсесін түсірмейтін биік адамгершілік пен алмас қылыштай әділдік қажет.

Көне тарихымызға көз жүгіртсек, қазақ қоғамында ежелден қыз баланы құрметтеп, ананы ардақтаған. Халқымыз әрдайым қыздарына баға бергенде «елдің дертіне, желдің өтіне қасқайып тұра білген қарындас» дейді екен. Әуел баста бірден санамызда тарихшы-шежірешілерден естітін Тұмар ханым, Айша бибі, Нұрбибі, Қызы ана, Домалақ ана сияқты кейіпкерлердің бейнесі тұрады. Мәншүк пен Әлия қыздарымыздың екінші дүниежүзілік соғыстағы ерліктері көкейімізде бала күннен жатталып қалған.

Бүгінде биік тұлғалы ер азаматтармен иық тірестіріп жүрген жүрегі жұмсақ, намысты нәзік жандардың арасында жоғары лауазымды қызметкерлер мен әскер қатарында жүрген қыз-келіншектер аз емес.

Ел болашағының қамын ойлаған Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт

мөлдір бұлақты анаға жүктеген «ана бақыты» атты парызы бар. Бойында нәзік жандарға тән асыл қасиеттері бар. Әскери киім киген қыз-келіншектердің қай-қайсысын алып қарасақ, олардың бойынан тәкаппарлық емес, іріліктің иісі аңқып тұрады. Олардың әрқайсысы тындырымды істерімен ірі, өз тағдырының қожасы. Шеттерінен өз істерінің шебері, білімді, өскен ортаға сүйімді, өзін-өзі тәрбиелеуден де жалыққан емес.

Қазақ халқы ежелден қыз бала тәрбиесіне ерекше тұрғыдан қараған. Қыз тағдырын ұлт тағдырынан бөліп алып қарамаған. Елі мен жерін қорғайтын адал да иманжүзді ұл-қыз анадан туады. Сондықтан бүгінгі аталып өткелі отырған халықаралық деңгейдегі мерекенің басты кейіпкері, яғни мөлдір бұлағымыз да, шамшырағымыз да әрі жас ұрпақтың қамқоршысы да әйелдер. Нәзік жанды аруларға тән әдемілікті, бойына үйірген жақсылықты, мейірімділікті, тазалық пен адалдықты әйел затынан көреміз. Ана

Тоқаев «Жаңа Қазақстан» үрдісіне сай мемлекеттегі түбегейлі жаңғырту жұмыстарының жүргізіліп жатқанын атап өтуде. Осы орайда әділетті Қазақстанды құру жөніндегі тынымсыз ізденісте Отан қорғаушы қыз-келіншектердің қоғамдағы алар орны ерекше. Сапқа тұрып, әскери борышын өтеп жүрген әйелдер қауымы – шеттерінен жауапкершілікті арқалай алатын өте қабілетті, белсенді де білімді, көзі ашық, көкірегі ояу жандар. Қазіргі таңда Қарулы Күштеріміздің жағдайы жоғары деңгейде. Ғылым мен техника күн сайын жаңарып отырады. Осы лектің алғы шебінде жүрген әскери қызметші әйелдер заман талабына лайықты өмір сүруде. Әскери қызметтің қыр-сырын меңгере жүре, басқа да ұстанымдарды, қағидаларды ұстана отырып, аналық борыштарын да зор жауапкершілікпен атқаруда. Өйткені олардың мойнында сәбиінің шөлін басар

сүті – тіршілік иесі, сәбиге өмір берген киелі нәр. Бала – жаңа өмір, адамзаттың дәні. Қазақта «Алып та, дана да, данышпан да анадан туады» деген сөз бар. Сондықтан біз ана алдында аласамыз, ар алдында биікпіз. Әскер қатарында әскери борышын өтеп жүрген қыздар қауымына қарап, бойымызды қуаныш, ризалық сезімі белейді.

Халқымызда «Арын ардақтай алған, данасын даралай алған, қадір-қасиетті бағалай алған ел – кемеңгер» деген нақыл сөз бар. Күнделікті тіршілік өмірде кездесетін қиыншылықтарға мойымай, керісінше қайсарлық пен қажымас ерлік танытып жүрген әскердегі арулар сарқылмас қуатты соңынан еретін, істерін жалғастыратын ізбасарларына деген сенімде. Мерекелеріңіз құтты болсын! Кеңілдеріңізде әрқашан көктем болсын, құрметті арулар!

Майор Жаннұр БӨГІСОВА

ШУАҚ БОП ШАШЫЛҒАНДАР

Оқырман назарына Астана қаласы қорғаныс істері жөніндегі департаментіндегі тәрбие, идеологиялық және әскери-патриоттық жұмыстар басқармасының әскери-патриоттық жұмыстар және Қарулы Күштер ардагерлерімен жұмыс қызметі бастығы майор Мағишат Қайратқызы Жақанованың әскердегі әйелдер жайлы жазған ой-тұжырымын ұсынғанды жөн көрдік.

САПТАҒЫ ӘЙЕЛ САРДАР
ДА, ТӘЛІМГЕР ДЕ, АНА ДА
АТАНАДЫ

Мен Ақмола облысындағы Зеренді кентінің тумасымын.

Әскери қызметке 2005 жылғы желтоқсанда шақырылдым. Биыл 17 жыл болыпты. Жасым да 38-ден асты.

Қазіргі қызмет бағытым – әскери-патриоттық жұмыстар, Қарулы Күштер ардагерлерімен жұмыс, әскери қызметтің оң беделін көтеру.

Әрине, әскер сапындағы сардарлар мен сарбаздардың барлығы бірдей осы еліміздегі әр азаматтың әскери қызметке дайындық дәрежесін, олардың армия туралы таным-түсініктерінің қандай деңгейде екендігін біле бермейді. Көбі жастардың дайындықсыз, әлжуаз, жігерінің аздығына арызданып жатады. «Баланы жастан...» дегендей, тәрбиенің темірқазығы туылған ұядан басталады ғой.

Ер азаматтың ел қорғау міндетін қасиетті борыш санап, ата өсиетін санасына сіңіріп өскен жастарымыз да жетерлік. Дегенмен, дана халқымыз айтпақшы:

«Бір ұл әкеге жете туады,

Бір ұл әкеден өте туады,
Бір ұл әкеден кете туады» дегені бар емес пе?

Енді сол мақалымыз бұл күнде де өз өміршеңдігін жоғалтпаған сыңайлы. Таңғаларлығы жоқ, ер азаматсыз да отбасын ұстап, бала тәрбиелеп жатқан замандастарымыз бар. Олардың бәрі де бірдей ұлдарына еркек кіндіктің тәрбиесінедей тәлім бере алмайтынын жасырмайық. Сонымен бірге заманымыз гаджеттер мен компьютерлік технологияның ғасыры ғой. Қазіргі уақыттың заманауи кеселі «цифрлық тәуелділік» деген «дерт» те бар. Виртуалды әлемге «кіріп алып», айналадағы дүниеде не болып жатқанын ескермейтін балалар мен жасөспірімдер де жетерлік. Ал олар ертең ел қорғаны – азамат, отбасының бағаны – ана болуы тиіс қой. Осы себепті дер кезінде оларға денешықтыру, әскери сала, отансүйгіштік, патриотизм, ел мен жердің қадір-қасиеті туралы ұғымдарды жеткізе алмасақ, «елім дейтін ерлердің» сапы қалың, сардарлардың бастайтын қолы толық болуы көңілге күдік ұялатуы да мүмкін.

Әскери қызметті абыроймен өткерген ардагерлеріміз

де жеткілікті. Қызметтік міндеттерімізге сол кісілермен жұмыс жүргізу де кіреді. Әрине, осыны ұтымды жолға қойып, ардагерлердің терең тәжірибесін жас ұрпаққа жеткізудің жолын жасаудамыз. Кездесулер мен сабақтар, түрлі әскери-патриоттық бағыттағы іс-шаралар ұйымдастырылуда. Бұл сала қызықты да, тартымды жұмыс. Жастардың тәрбиесіне бар білген-түйгенімізді, ынтымазды салудамыз.

Бос уақытым болса, спортқа, атқа мінуге, «темір тұлпардың» жылдамдығына, боулингке бөлуге тырысамын. Бала тәрбиесі, әрине, бірінші орында. Екі баланың анасымын. Үлкенім Медина 7-сыныпта оқиды. Бұл күндері спортпен шұғылданып, «Fly volleyball» волейбол қыздар командасында Астана қаласының мерейін көтеріп, талай жарыстарға қатысып жүр. Оқуда озат. Ұлым Эмиль 4-сыныпта, самбо күресімен шұғылдандуда. Менің кішкентай көмекшім, үй шаруасына да жәрдемдеседі.

Жалпы әскери қызметте әскери қызметші әйелмін деп «ауырдың астымен, жеңілдің үстімен» жүруді мансап етпеуі керек. Талап барлығына бірдей. «Погон тақтың ба, лайықты бол» деп айтқан екен алғашқы Қорғаныс министрі, Кеңес Одағының батыры, Халық қаһарманы, Армия генералы С.Қ.Нұрмағамбетов ағамыз. Біз сол талапқа сай болуға тиістіміз. Қызметтік ортадағы қыз-келіншектердің әскери өмірдің қиындығына төзе білуі ер азаматтарды жігерлендіре түседі деген сенімдемін.

Өз басым әскери қызметте болғандықтан ба, уақыт әр кезде әр қилы ғой, балаларға және үй шаруасына кейде жетпей жататыны құпия емес. Сол себепті де шығар, әскери қызметтің тәртібі үйде балаларды өз беттерімен шешім қабылдап, өз шаруаларына аса жауаптылықпен қарауға үйретуге себеп те болды. Бұның пайдасы болмаса, кемшілігі жоқ деп ойлаймын. Нәтижесінде қызмет уақытында назарды толығымен әскери тапсырмаларды орындауға септігін тигізеді.

Әйел адамның өмірлік миссиясы ұрпақтарын салауатты, білімді де білгір, инабатты, адал да зиялы қауым ету деп ойлаймын.

Қазіргі таңда қоғамда адамгершілік мәселесі жоғары деңгейде болуы тиіс. Ал бұл – ана сүтімен және

тәрбиесімен іргетасы қаланып, нығаятын ұғым.

«Ұяда не көрсен, ұшқанда соны ілерсің» деген кейуана әжелеріміз халқымыздың менталитетінің негізін (ділін) құрап, әдептілік пен мәдениетіміздің қаймағы бұзылмаған танымдық деңгейін жасауды өмірлік мүддесі ете білген. Бұл аналарымыздың сонау замандардан бастап, еліміз ел болғалы, небір қиын-қыстау уақыттар мен тарих сынақтарынан өте жүріп өз ұрпақтарына қалдырған таным-тәлімдік өсиеттерін, ғасырлар бойғы жинақтаған тәжірибесінің мәйегін сақтай білуінде. Соның арқасында әлемдік деңгейде қазақ елінің өзіндік болмысы мен бейнесі қалыптасқан.

Мынау жалпы жаһандану заманында осы қазақи мәдениетіміз бен болмысымызды құнсыздандырмай, түрлі түсініктер мен ағымдарға жұтылып кетпей, келер ұрпаққа заманауи дамыған менталитетімізді табыстауға міндеттіміз!

Барша әскери саладағы қыз-келіншектерді – ел мәртебесін көтеретін әскери аруларымызды халқымыздың әйелдер қауымының алдыңғы қатардағы авангарды дей отырып, көктемгі мерекеміз құттықтаймын!

ГВАРДЕЙСК ГАРНИЗОНЫ

ОТБАСЫМ – МАҚТАНЫШЫМ!

Гвардейск гарнизонында 8 наурыз – Халықаралық әйелдер мерекесіне орай спорттық іс-шара өтті.

Мерекелік спорттық шара 40-шы «Отар» әскери базасының бастығы – «Оңтүстік» өңірлік қолбасшылығы әскерлері қолбасшысының орынбасары полковник Ержан Мейрмановтың басшылығымен және 40-шы «Отар» әскери базасының әскери қызметшілердің отбасы мүшелерімен жұмыс жетекшісі Қарулы Күштер қызметшісі Сандуғаш Наханованың ұйымдастыруымен «Әкем, анам және мен» атты отбасылық эстафета жарысы өткізілді.

Ауған соғысының ардагерлері мен әскери қызметшілер және қалашық тұрғындары спорттық шараны тамашалады.

Эстафеталық жарысқа гарнизондағы барлық әскери бөлімдердің командалары қатысты. Яғни, әскери қызметшілердің отбасы мүшелерінен құралған әр әскери бөлімнен бір-бір команда қатысты. Атап айтқанда, «Басқарма», «Сұңқар», «Танкішілер», «Зеңбірекшілер», «Қыран», «Самға», «Мәтібұлақ», «Жігер» командалары.

Отбасы мүшелерінен құралған командалар – допты екі аяқтың ортасына қысып, мәреге дейін секіріп барып-қайту, үлкен қаптың ішінен өту арқылы мәрені айналып қайту, қапты аяғына кию арқылы мәреге дейін секіріп барып-қайту, таяқты бір-біріне беру арқылы мәрені айналып жүгіру, қатар тұрған шеңбер құрсауларының арасынан өту және арқан тарту сияқты эстафета түрлерімен жарысты.

Әділқазылар төрағасы 40-шы «Отар» әскери базасы бастығының тәрбие және идеологиялық жұмыстары жөніндегі орынбасары подполковник Ерлан Нуралин және әділқазы алқасының мүшелері №3 Балалар – жасөспірімдер орталығының директоры Жанат Шағырбай, Отар ауылдық әкімшілігінің бас маманы Гүлзат Қондыбаева, Биологиялық қауіпсіздік проблемалары ғылыми зерттеу институтының бас маманы Мұратбек Жасыбаев, Гарнизондық спорт кешенінің бокстан

жаттықтырушысы 3-сынып сержанты Өсер Итебаев жарысты бақылап, әділ бағаларын берді.

Жарыс нәтижесі бойынша жарысқа қатысқан 8 команданың ішінде 1-орынды 30212 әскери бөлімінің «Сұңқар» командасы жеңіп алса, 2-орынды 75263 әскери бөлімінің «Қыран» командасы иеленді. Ал 3-орынды 28123 әскери бөлімінің «Басқарма» командасы мен 01098 әскери бөлімінің «Мәтібұлақ» командасы жеңіп алды.

Шара соңында гарнизон бастығы полковник Ержан Мейрманов жарыс қорытындысы бойынша жеңіске жеткен команда мүшелерін грамота, медальдармен марапаттап, кубогтар табыс етті.

Айта кету керек, спорттық шарада 30212 әскери бөлімі мен 21450 әскери бөлімінен құралған әскери оркестр құрамы музыкалық аспаптармен әсерлі әуендерді тарту етті.

ЖЫР ТARTY

Мерейлі мереке күніне арнау

Ауызбіршілік болса біздер алыппыз,
Кең пейілдіміз, бауырмалмыз анық біз.
Мерейленген мейрам күні құт болсын,
Аруларды сыйлай білген халықпыз!

Кетсе-дағы қыстың аяз ызғары,
Елорданың әлі жатыр мұз-қары.
Күлімдеген сәнін беріп ортаның,
Құттықтаймыз қорғаныстың қыздары!

Мерекеде іс-шараға бару бар,
Жақсыларды көріп, біліп, тану бар.
Құтты болсын сегізінші наурыз,
Алматылық әсем, сұлу арулар!

Елдің көркі – қызы бардың бағы бар,
Үш қыздыға Жұмақтан тұр тағы бар.
Бастарына бақ-береке тілейміз,
Байқоңырлық нұрлы жүзді ханымдар!

Көктем келіп, жұқаруда қалың қар,
Жылғаларда жылтыраған ағым бар.

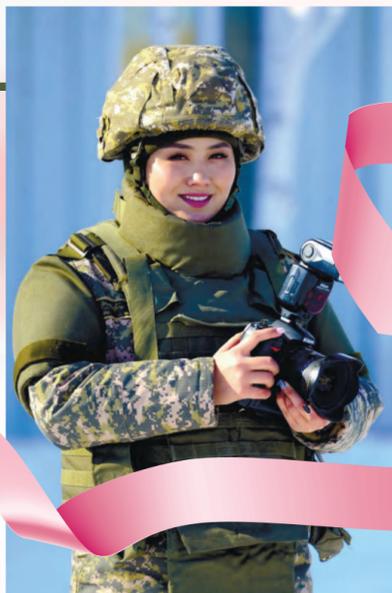
Мерекеде гүлге толсын құшақтар,
Есілімнен ерке назды ханымдар!

Ер-жігіттер азаматсың арың бар,
Айтулы күн бар өнерге салыңдар.
Мерекеде тек жақсылық тілейміз,
Сарыарқаның сәнін берген ханымдар!

Жырға ұласты ақ тілектер іштегі,
Бізден шыққан сері, атбегі, құсбегі.
Мерекеміз құттықтаймыз қуана,
Аруларды бар Қарулы Күштегі!

Нәзік жандар тек қуанып жүріңіз,
Жаңа ел құрып, жақсы өмір сүріңіз.
Тілек айтқан барша жігіт қауымы
Байқоңырдың ұжымынан біліңіз!

Марат ТУРАБАЕВ
Астана қаласы Байқоңыр ауданы
қорғаныс істері жөніндегі басқармасы
Суретті түсірген Думан Құрманғалиев

Суреттерді түсірген
Думан Құрманғалиев

8 МАРТА - МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖЕНСКИЙ ДЕНЬ

ЖЕНЩИНЫ
ВЕЛИКОЙ СТЕПИ

История человечества во все времена и у всех народов хранит в себе память о выдающихся женщинах, которые своим примером мужества, мудрости и прозорливости становились легендарными личностями. В преддверии Международного женского дня – 8 марта – мы вспомним имена женщин Великой степи, оставивших свой след в истории казахского народа.

Нариман ДЮСЕНОВ

Известно, что женщины Степи отличались от женщин других восточных народов тем, что обладали гораздо большей свободой и независимостью, зачастую принимая участие в судьбоносных решениях народа. Степь стала прародительницей таких типов женщин, как подруга-соратница, советница хана, родоприветница, женщина-острослов, женщина-воин. Более того, в казахских эпосах женщины пользовались большим уважением и широкими правами.

На протяжении всей истории женщины были рядом с мужчиной, которые относились к ним с большим почетом. К примеру, в скифско-сакской культуре женщина была для воинов символом домашнего очага, Родины и детей. Женщины этих скифских племен обладали обостренным материнским инстинктом, который позволял им постоять за детей, отомстив любому обидчику.

Одной из величайших представительниц той эпохи является царица массагетов Томирис, победившая великого Царя Кира. Согласно Геродоту, Кир Великий, основатель Персидской империи, встретил свою смерть в сражении с нею.

Зарина – еще одна видная «амазонка» сакской эпохи. Дочь сакского царя, жена полководца Мармареса (Мермера), правительница города Роксонаки возглавляла отряд «девушек-амазонок». Согласно сакским традициям, девочка обучалась военному делу с 13 лет. Вообще, сакские женщины во многом обходились без мужчин и могли сами за себя постоять. Зарина же стала известной во время нескончаемой войны с персами.

Образ женщины в кочевой среде эпохи представлен и выражен через призму природно-божественной сущности, твердо опирающейся на законы изначального материнско-правового статуса, ставшим базовым для сложения правовых отношений. Традиции материнского права определили многие социальные основы кочевых государств.

В кочевую эпоху женщины и дети оставались вдали от сражений. Захват священной обители означал для кочевника автоматическое поражение всего племени. Оказавшись в неволе, женщина попадала в трудовую хозяйственную систему победителя. Женщина кочевых племен была основой его сурового быта. Помимо своих повседневных дел, она также участвовала в воспитании детей и выпасе скота.

Царица Боарикс стала правительницей гуннского племени савиров, проживавшего в Прикаспийских степях. Властная и воинственная Боарикс стояла во главе гунско-савирского союза. Ей принадлежит заслуга заключения мира с Византией. Когда два вождя других гуннских племен вошли в союз с Ираном против Византии, Боарикс захватила обоих в плен, придав одного из них смерти, а другого – отослав в Константинополь.

Акаса (имя-титул) – единоправная правительница геникократического государства на территории Восточного Туркестана и Семиречья во II веке до нашей эры. Во время штурма Бактрии кочевыми народами Акаса возглавляла племена юэджей.

«Катун» – верховный титул тюркских правительниц, пришедший из монгольского языка и зафиксированный китайскими письменными источниками. По свидетельствам некоторых исторических источников, термин «катун» соседствует с титулом «каган» (верховный правитель).

Отношение к женщине в ту эпоху определялось ее принадлежностью к той или иной социально-политической организации племени. На высшей ступени стояла катун – законная представительница правящей династии. Именно с этим была связана неоднозначная роль катун в кочевых и оседлых государствах раннего средневековья, отраженная многими письменными источниками.

Катун была полноправной участницей в решении государственных вопросов, имела свои собственные владения, участвовала в ритуальных церемониях, чеканила свою монету. Ее родственники занимали заметные должности в управлении государством. Несоблюдение прав катунской стороной в выборе наследника престола создавало угрозу государственным институтам кочевников.

С появлением на карте Казахского ханства роль женщин значительно усилилась. Женщины Степи по-прежнему сохраняли мужество и отвагу в бесконечных земельных спорах. К примеру, супруга Абулхаира Бопай отличалась острым умом, сильным характером и независимостью. Благодаря своему характеру в 1838 году она со своим отрядом атаковала западные районы Западно-Сибирского губернаторства. Бопай-ханым

была известна в Степи, участвуя во всех восстаниях, возглавляемых Кенесары. К тому же, ханша Бопай имела печать со своим вензелем – необыкновенное отличие.

Совместное появление Абулхаира с супругой перед курултаем казахских старейшин значительно укрепил вес выдвигаемых им инициатив. Примечательно, что вслед за пятью сыновьями Бопай подарила супругу дочь Зулейху, когда Абулхаиру было около 60 лет.

Жена хана Букеевской Орды Жангира – татарка Фатима была образованной и мудрой женщиной. Ее брак с Жангиром оказал определенное влияние на его развитие и интеллектуальные интересы. Их союз был гармоничен. В нем совпадали и цели, и стремления, и духовные интересы. На коронации императора Николая I, на которой Фатима сопровождала супруга, все отмечали ее манеры и знание языков. Таким образом, можно сказать, что Фатима была непременной супругой хана, но и его истинной опорой.

Айганым Саргалдаккызы – правительница народов, ставшая у власти после смерти своего мужа Уали (старший сын Абылай хана) в 1819 году. Она стала первой из казахских женщин, исполнявших обязанности хана в течение 13 лет, лично ставя оттиски печати своего покойного мужа на письма, отправляемые в адрес царской администрации. В них она просила о строительстве жилья, школ, мечетей, бань, дабы приучить народ к оседлому образу жизни. Кроме того, она прилагала усилия по «выбиванию» средств для приобретения орудий труда для земледелия.

Царь Александр I удовлетворил просьбы Айганым, издав специальный Указ «Об оказании помощи». В 1822

году был издан Указ «О сибирских казаках». Данный Указ упразднял ханскую власть, утвердив власть старших султанов. В новых реалиях Айганым была избрана старшим султаном. Когда ее возраст приблизился к 50 годам, она передала власть сыну Шынгысу, отцу Шокана Уалиханова.

В конце XIX – начале XX века степные женщины боролись за свои права. Например, для деятелей Алаш-Орды данная тема была актуальна не только в публицистике, но и в литературе. В этой связи можно привести примеры произведений Ж. Аймаутова, М. Жумабаева, М. Ауэзова, Б. Майлина и др.

Женщины оставили свой след в Победе в Великой Отечественной войне. С самого начала войны в военкоматы поступили тысячи заявлений от женщин с просьбой отправить их на фронт. В годы войны женщинам приходилось делать все: стрелять, лечить, поддерживать радиосвязь и т. д.

По итогам войны в памяти миллионов людей останутся бессмертные подвиги наших соотечественниц: Маншук Маметовой, Алии Молдагуловой, Хируз Доспановой и многих других отважных женщин.

Большое количество выдающихся женщин появилось в советские годы, проявивших себя в различных областях науки, культуры и спорта. В свою очередь, суверенная эпоха Казахстана стала важнейшей вехой в гендерной динамике. Ее влияние укрепило роль женщин в решении глобальных вопросов. Сегодня казахстанские женщины проявляют себя, повышая имидж страны, выступая на различных научных конференциях, модных площадках и спортивных аренах, оставаясь все теми же уверенными женщинами Великой Степи.

СЛУЖБА В АРМИИ КАК
ИСПЫТАНИЯ НА ПРОЧНОСТЬДина МУХАРИНОВА,
фото автора

У начальника лаборатории военного госпиталя города Тараз майора медицинской службы Елены Зубенко дорога в армию началась с химии и биологии. В год её поступления в ВУЗ в Таразском государственном университете имени М.Х. Дулати создали экспериментальный факультет химии и биологии, объединив две специальности в одну.

Студенты этого факультета, в отличие от других, учиться должны были не четыре года, а пять лет. Елену это не смущало. Вообще-то она предполагала, что будет учиться гораздо дольше – семь лет. Ведь накануне она пыталась поступать в Томский медицинский государственный университет. Ей не хватило буквально одного балла, чтобы стать студентом-медиком. Но это не помешало юной жамбылской девушке стать студенткой другого ВУЗа, да еще поступить на экспериментальный факультет.

– Я не боюсь экспериментировать: осваиваешь новое, проверяешь, как оно проявит себя, – делится Елена Зубенко. – Даже над самой собой готова эксперимент ставить: было интересно, как я смогу освоиться в новой сфере? Может, поэтому я легко и без страха сменила тихую, размеренную и спокойную работу лаборантом в больнице на энергичную службу в военном госпитале.

Однако свой военный эксперимент Елена начала не сразу после окончания факультета «Химия и биология». Прежде была работа в лаборатории Жамбылской областной больницы. Специальность химика-биолога позволяла стать врачом-лаборантом и проводить серьезные лабораторные исследования.

Признания важности своей работы Елена получала от своих коллег – лечащих врачей. Когда появлялся

сложный случай и возникало затруднение в выставлении окончательного диагноза, помогали именно лабораторные исследования. По заключениям лаборантов лечащие врачи ставили диагноз и выработывали тактику лечения.

– А вот в военном госпитале у меня почти не возникает сложных случаев, потому что контингент, в основном, довольно здоровый, – то ли улыбается, то ли грустит майор медицинской службы Елена Зубенко. – Я иногда даже скучаю по сложным лабораторным исследованиям. Но при этом очень рада, что здоровье наших военнослужащих, в основном, хорошее.

Решение стать военнослужащей возникло у Елены не спонтанно. Она всегда чувствовала тягу к сложному, к преодолению трудностей. «Когда все просто и легко, как-то даже не по себе, – признается Елена. – Гораздо больше удовлетворения испытываешь, когда прикладываешь усилия для достижения результата».

Такой средой, где всегда нужно прилагать усилия и преодолевать трудности, для Елены стала армия. Предложение работать в военном госпитале города Тараз поступило неожиданно. Но Елена буквально за полчаса приняла решение и вскоре сменила работу.

К привычному белому медицинскому халату Елены, пробиркам и микроскопу теперь добавились комплекты военной формы, берцы и бушлат, рюкзак, противогаз, а при выезде на полигон еще и автомат с пистолетом.

– Я иногда забегаяю к своим бывшим коллегам в областную больницу, рассказываю им о службе, о командировках, о нелегких условиях на полигоне, когда мы выезжаем на длительный срок и разворачиваем военно-полевую госпиталь, – рассказывает Елена Зубенко.

И хотя из ее рассказов должно складываться впечатление, что служба у военных не из легких, она видит в глазах коллег восхищение. Она и сама замечает, что рассказывает им о службе с гордостью.

– Где бы я еще все это попробовала: стрельбы, командировки, полевые выезды?, – вопрошает Елена. – Мне не довелось бы испытать себя на прочность, если бы не служба в армии. А пройдя все эти испытания в учебно-боевых условиях, я поняла, что способна на многое, что трудности преодолела. Я горжусь тем, что я офицер.

Гордится профессией Елены и её семья: муж и двое детей. Старший сын Константин выбрал современную, не менее сложную, чем у мамы, профессию – IT-специалист. А вот младшей дочери Кристине с профессией определиться еще рановато – ей только восемь лет. Но не исключено, что она, как и родители, выберет военную сферу. Или пойдет в медицину, что тоже порадует родных.

Рядовой, ефрейтор, младший сержант – эти воинские звания в биографии майора медицинской службы Зубенко вызывают такую же гордость, как и специальность химика-биолога, как и первые успехи на службе, как и первое офицерское звание лейтенант. Елена Зубенко служит в Вооруженных Силах уже одиннадцать лет. Каждый пройденный этап – это труд, это личное вложение.

– Медицина – сама по себе очень ответственная сфера деятельности. А если речь идет о военной медицине, то к этому добавляются дисциплина, уставы, приказы, военная форма, воинский долг, – отмечает Елена Зубенко. – Моя работа требует высокой ответственности. Когда военнослужащий доверяет тебе самое дорогое, что у него есть – свое здоровье и свою жизнь, допускать ошибок я не имею права. Я горжусь своей профессией. Она благородная, нужная, призванная защищать здоровье тех, кто защищает Отечество.

8 МАРТА - МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖЕНСКИЙ ДЕНЬ

СОЗНАНИЕ ВОИНСКОГО ДОЛГА – ПУТЕВОДНАЯ ЗВЕЗДА КО ВСЕМУ БЛАГОРОДНОМУ

Наступающий Международный женский день - 8 марта - военнослужащие-женщины и гражданский персонал Павлодарского гарнизона встретят на боевом посту.

всех их объединяет общее дело: они вносят свой вклад в укрепление обороноспособности и безопасности государства, а самое главное - это чувство долга перед Родиной. Как отмечают в беседе сами женщины: «Сознание воинского долга - путеводная звезда ко всему благородному, оно делает способным на все великое и прекрасное, а женская душа - это великая сила и может сотворить многое во благо государства.

Одна из таких представительниц слабого пола сержант Марина Малютина проходит службу в Департаменте по делам обороны Павлодарской области на должности начальника подразделения секретного и мобилизационного делопроизводства.

За 25 лет своей воинской службы не имела взысканий и замечаний. Как отмечают ее командиры, она в своей повседневной служебной деятельности честно и добросовестно несет службу. Но за этими словами похвалы кроется ее огромный кропотливый труд. В ее профессионализме, компетентности не сомневается коллектив. По специфике своей деятельности ей ежедневно приходится обеспечивать весь гарнизон, и на нее ложится огромная нагрузка. Но она никогда не унывает, а наоборот любит, гордится и дорожит своей службой.

Отличные результаты показывают многие девушки, проходящие службу в воинских частях Павлодарского гарнизона. - А иначе не может быть, - отмечают они. - Своим ратным трудом мы продолжаем славные боевые традиции старшего поколения.

Личный состав Павлодарского гарнизона

поздравляет всех представительниц прекрасного пола гарнизона, а также женщин-военнослужащих и гражданский персонал Вооруженных Сил Республики Казахстан с Международным женским днем!

Многие из них наравне с мужчинами несут нелегкую службу в различных подразделениях: охраняют воздушные и наземные рубежи страны, комплектуют воинские части, другие войска и воинские формирования молодым пополнением, дежурят на постах, обеспечивают бесперебойную связь между силовыми структурами. Среди прекрасной половины встречаются специалисты различных категорий. Это военные медики, психологи, топографы, связисты, финансисты, представители воспитательных, юридических, кадровых органов и других специальностей. В повседневной деятельности они показывают хорошие результаты по огневой, строевой, физической, государственно-правовой, боевой и мобилизационной подготовке и другим видам дисциплин. Принимают активное участие в спортивных соревнованиях, тем самым подпитывая моральный дух воинских коллективов. В обычные будни женщин гарнизона можно увидеть на занятиях по огневой подготовке на войсковом стрельбище, в комнатах дежурного, где они несут службу, за приборами радиолокационных станций, в пунктах пропуска, где женские плечи надежно защищают как воздушные, так и сухопутные участки государственной границы. Но

ЛУЧЕЗАРНАЯ АЛТЫНАЙ

Вновь в свои владения вступила весна. Чудесное время года, которое символизирует новизну жизни. И вместе с ней к нам в двери стучится Международный женский день 8 марта.

Аида БЕКТУРОВА,
пресс-служба ВИСБ

Восьмое марта – Международный женский день – удивительно красивый и нежный праздник. Каждый год с приходом весны вся сильная половина человечества от юного школьника до статного генерала преклоняются в этот день перед слабой.

В этот солнечный весенний день наши милые дамы в свой адрес слышат столько красивых комплиментов и похвал.

А вот ефрейтора Алтынай Жүргенбай - старшего специалиста - ответственного исполнителя отдела воспитательной работы управления воспитательной и идеологической работы Военного института Сухопутных войск - мужская половина управления всегда уважает и нахваливает за ее исполнительность и оперативность.

Алтынай считает себя счастливым человеком, ведь одним из критериев счастливой жизни человека является любимое дело по душе, для того чтобы человек работал с интересом и вдохновением.

Для ефрейтора Жүргенбай военное дело – это призвание. Она еще в раннем детстве мечтала стать офицером, после окончания средней школы поступила на факультет психологии и педагогики, который окончила с отличием. После института Алтынай

работала психологом в Республиканской школе «Жас Ұлан» имени Бауыржана Момышұлы, психологом курсантского батальона Военного института Сухопутных войск, психологом службы по работе с членами семей военнослужащих института, в 2019 году летом она была принята на воинскую службу по контракту.

За четыре года воинской службы в Военном институте Сухопутных войск Алтынай зарекомендовала себя только с положительной стороны. Она - очень активный и жизнерадостный человек, влюбленный в свою профессию. Отлично справляется со своими должностными обязанностями.

Среди сослуживцев ефрейтор Жүргенбай является передовиком, как в спорте, так и в боевой подготовке. Своей активной жизненной позицией, стремлением постоянно быть впереди, стремлением всегда приходить на помощь своим сослуживцам она на деле заслужила высокий авторитет в коллективе.

Алтынай всегда активно участвует во всех спортивных мероприятиях, проводимых в институте и в городе Алматы, она является одним из лучших игроков сборной волейбольной команды института.

Обаяние, человечность, честность, умение точно и в срок выполнять приказы начальников, стремление к самосовершенствованию являются главными отличительными чертами ефрейтора Алтынай Жүргенбай.

Таких людей обычно называют лучезарными, ведь они озаряют своим светом всех и все вокруг.

ПОДАРОК ЛЮБИМОЙ МАМЕ

Добрую инициативу в канун 8 марта проявили военнослужащие мотострелкового батальона Луговского гарнизона регионального командования «Юг». Совместно с руководителем Женсовета воинской части Лаурой Турлыбековой было предложено научить детей изготавливать подарки мамам своими руками.

Дина МУХАРИНОВА,
пресс-служба Таразского гарнизона

По приглашению командира войсковой части 42062 подполковника Галымжана Досанова в гости к военнослужащим пришли ученики 5-го класса средней школы имени Тохтара Аубакирова села Кулан района

имени Турара Рыскулова. Вместе с ними за рукоделие взялись и дети военнослужащих.

Руководитель службы по работе с членами семей военнослужащих Лаура Турлыбекова заранее подготовила цветную бумагу, картон, клей и ножницы – все необходимое для изготовления поделок.

– В канун Международного женского праздника 8 марта такое предложение по изготовлению подарков своими руками очень актуально и своевременно, – отметил командир части подполковник Галымжан Досанов. – Мастер-класс помог детям не только изготовить отличные подарки мамам, но и окунуться в атмосферу воинской части.

Уходили дети из воинской части счастливые и довольные: подарки мамам и бабушкам готовы. И эти поделки достойны восхищения и похвалы – они изготовлены руками школьников при помощи военнослужащих. Получив такие сюрпризы от своих детей, матери будут благодарны военным за внимание к ним и к их детям. А еще за то, что их дети получили хороший урок заботы о родных, о том, как дарить радость и делать приятное близким в праздник.

ПОВЫШАЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ МАСТЕРСТВО

В Жетыгенском гарнизоне на базе учебного центра Сил воздушной обороны проведены учебно-методические сборы по командирской подготовке сержантским составом.

Подполковник Меруерт МАКАШЕВА,
старший сержант Степан МЕРЕЖКО,
пресс-служба Конаевского гарнизона

Сборы проводились под руководством главного сержанта Вооруженных Сил Республики Казахстан мастера-сержанта Темирбека Халыкова. Занятия проводили квалифицированные специалисты с большим практическим и боевым опытом.

Основной целью данного мероприятия является выработка единого подхода в обучении и воспитании подчиненных, поддержание воинской дисциплины и обеспечении безопасности воинской службы. Большое

внимание на сборах было уделено инновационным формам и методам работы с подчиненными.

В ходе данных сборов военнослужащие изучили основные требования руководящих документов, регламентирующих деятельность сержантов в армии. В ходе практических занятий младшие командиры сдавали зачеты по огневой подготовке и вождению боевых машин. По завершению сборов были подведены итоги и доведены задачи руководства Вооруженных Сил.

Отметим, что на сегодняшний день от профессионализма сержантского состава во многом зависит боевая подготовка и выучка военнослужащих срочной службы, а также состояние воинской дисциплины в подразделениях и морально-боевой дух воинских коллективов.

ЗРЕЛИЩНО И БЕСКОМПРОМИССНО

В Семее в рамках XX Спартакиады по военно-прикладным видам спорта СВО прошел чемпионат по армейскому рукопашному бою, приуроченный к 25-летию юбилею Сил воздушной обороны.

В чемпионате приняли участие 5 сборных команд из частей непосредственного подчинения, Военно-воздушных сил, Войск противовоздушной обороны, Военного института Сил воздушной обороны и Военно-инженерного института радиоэлектроники и связи. Участники боролись за победу в 8 весовых категориях.

По итогам чемпионата лучшими в своем весе стали: рядовой Жамали Курде, старший лейтенант Әбуәкір Нұрасыл, старший лейтенант Сәбит Жәнібек, рядовой Орынбек Асылжан, рядовой Байтин Ерлан, лейтенант Мұен Нұржан, курсант Өзбекжанов Жақсылык, старший сержант Уатаев Жанат. Общеконандное первое место заняла команда Военно-воздушных сил.

КАЛЕЙДОСКОП

ВООРУЖЕНЫ НЕ ТОЛЬКО КРАСОТОЙ

Важную роль женщин в современной армии трудно отрицать. В эпоху гендерного равноправия служба женщин в армии становится все более актуальной. Наравне с мужчинами представительницы слабого пола с чувством долга и большой ответственностью несут воинскую службу практически во всех государствах.

Израиль

Обязательную срочную службу в Израиле проходят все граждане, достигшие 18 лет и не старше 28 лет. Женщины служат два года, мужчины — три. От призыва женщины могут быть освобождены в случае замужества, беременности, наличия детей или по причинам вероисповедания.

По исполнению 17 лет каждая израильская девушка должна посетить военный комиссариат для постановки на учет. Здесь ей предлагается пройти медкомиссию, психологическое тестирование и собеседование. По итогам обследования устанавливается, в каких войсковых подразделениях в дальнейшем девушка может проходить срочную службу. Либо выдается свидетельство о ее непригодности.

Женщины-воины — визитная карточка Армии Обороны. Начиная с 1995 года, им разрешено служить в боевых военных формированиях, а также проходить подготовку в спецшколах для морского командования и летчиков.

Сегодня женщины заняты в службе связи, обслуживании электронной аппаратуры, сборке парашютов, на инструкторских, канцелярских и административных должностях. Они служат во всех родах войск и многие (по большей части на сверхсрочной службе) носят офицерские звания и занимают ответственные посты. Из 160000 израильских военнослужащих 35% — женщины.

США

В штатах женщинам с 2014 года разрешено служить в любых войсках, и они в среднем составляют 16% от всего персонала (от 8% в десанте до 19% в ВВС), но

до командных должностей доходит только 6%. В любом случае это рекордное количество женщин в армии.

Примечательно, что еще в 1975 году женщины не могли даже поступить в Вест-Пойнт — самую именитую военную академию страны. Административные должности в армии женщины начали занимать во время Второй мировой войны. С тех пор почти каждый год совершается небольшой шаг в сторону снятия ограничений, а элитное подразделение «морских котиков» уже ввело гендерно-нейтральную терминологию. Чтобы повысить гендерное равенство,

военные США обсуждают изменение требований к физической форме — возможно, для женщин требования по физподготовке будут ослаблены.

Норвегия

В октябре 2014 года в Норвегии был одобрен закон, согласно которому служба в армии является обязательной не только для мужчин, но и женщин. Норвегия — это первая страна — член НАТО, которая в мирное время решила на такое нововведение. А сделано это для соблюдения принципа равенства полов.

Сегодня Норвегия гордится положением женщин в своих вооруженных силах: первая в мире женщина-капитан подводной лодки заняла эту позицию еще в 1992 году. Первая военачальница в армии ООН и первая женщина — глава ВВС тоже гражданки Норвегии.

Равенство касается не только прав, но и обязанностей: призыву подлежат молодые люди обоих полов с 19 до 45 лет. Из порядка 60 000 кандидатов на службу отбирают 8000 ежегодно. Призывники отбираются по жестким критериям.

До введения всеобщего призыва в 2014 году женщины могли попасть в личный состав (начиная с 1976 года), но всплеск интереса к армии случился в Норвегии после 2000 года. В 2002 году призывников женского пола было 3,2%, августе 2016 года уже 26%, в 2020 году — 33%. До 2017 года на протяжении 18 лет подряд пост министра обороны страны занимали женщины.

Швеция

Примеру своих соседей из Норвегии последовали и шведские власти. С 2018 года вновь введена всеобщая воинская повинность, в том числе и для женщин, через восемь лет после ее отмены.

Призыв коснулся граждан Швеции, родившихся после 1999 года. Ежегодно в армию будут призывать около 4000-5000 призывников обоих полов. Всего в шведской армии служат порядка 25000 человек.

Так же, как и в Норвегии, в Швеции существует серьезная процедура отбора потенциальных призывников, а срок их службы определяется

индивидуально и составляет от 7 до 15 месяцев. Согласно данным за 2019 год, женщины составляли около 17% военнослужащих.

Индия

В 2020 году Верховный суд Индии предоставил служащим в армии женщинам возможность занимать командные должности наравне с мужчинами. Данное решение стало по-настоящему историческим. Согласно вердикту, женщины смогут занимать должности от полковников и выше.

Годом ранее женщины-офицеры получили право на постоянную службу в 10 родах индийской армии. Власти страны решили предоставить возможность постоянной службы женщинам-офицерам, призванным в такие отрасли, как связь, инженерный корпус,

авиация, противовоздушная оборона, электроника и машиностроение, армейский корпус обслуживания, артиллерийский корпус и разведка.

В целом же с 1992 года женщины Индии получили право служить в армии, в том числе в офицерских званиях. Однако сегодня в 1,4-миллионной индийской армии количество женщин составило всего 0,56%. Больше всего их в ВВС и во флоте — 1,08% и 6,5% соответственно.

Германия

Сегодня каждый десятый немецкий солдат — женщина. В 21 веке представительницы прекрасного пола перестали быть экзотикой в немецкой армии, они служат стране на суше, на воде и в воздухе.

Германия последней из европейских армий разрешила женщинам служить на боевых позициях, это произошло в 2001 году. До этого момента женщины работали в основном медиками и в военных оркестрах.

На сегодняшний день в немецкой армии служит более 23 000 женщин. И каждым годом женщин-военных становится все больше.

Прекрасный пол представлен во всех без исключения частях немецкой армии. Правда, большинство желающих служить все еще выбирают «традиционный» путь: самой популярной неизменно остается санитарная служба — там служат около 8 тысяч женщин. Почти вдвое меньше состоят в сухопутных войсках — крупнейшем секторе вооруженных сил. Но и там дамы часто выбирают не все виды деятельности, а в основном административный сектор, работу с персоналом, материально-техническое снабжение. Однако и традиционно мужские армейские занятия немкам по плечу — так, например, в авиации несут службу более 2 тысяч женщин, а на флоте — около 1,5 тысячи.

ОАЭ

Женщины могут служить в армии Объединенных Арабских Эмиратов, — с согласия родителей девушки от 18 лет могут пройти девятимесячную службу, хотя это все еще вызывает удивление сограждан. Ролевой моделью стала Мариам аль Мансури — летчица, выпускница военной академии, которая принимала участие в военной операции в Сирии. Совместно с ООН в Абу-Даби действовала военная академия для женщин-

миротворцев, куда приезжали учиться гражданки Йемена, Бахрейна, Иордании и Саудовской Аравии.

Финляндия

В 1995 году жительницы Финляндии получили возможность в добровольном порядке проходить военную службу во всех родах и видах войск, включая силы специального назначения. В настоящее время воинская обязанность в Финляндии не распространяется на женщин и жителей Аландских островов — шведскоязычной автономии в составе республики. Военная служба по призыву длится 165, 255 или 347 дней.

Вооруженные силы Финляндии намерены привлечь к службе в армии больше женщин-добровольцев с этого года. Для этого в финских ВС работают над комплексом мер, чтобы повысить интерес женщин к военной службе. Например, женщинам будет выплачиваться денежное пособие, которое увеличится с 0,5 до 1,5 евро в день.

Осенью этого года планируется провести отбор женщин-добровольцев и призвать мужчин одновременно. А в 2024 году власти намерены пойти на эксперимент и организовать одновременный призыв в армию и мужчин, и женщин-добровольцев. Увеличение числа женщин в армии необходимо из-за демографических изменений, в частности из-за сокращения мужского населения.

По данным Минобороны Финляндии, в 2021 году было зафиксировано рекордное число заявлений на прохождение добровольной службы в армии от женщин. Тогда заявки подали 1 675 человек. В 2022 году количество заявок немного уменьшилось, но осталось на высоком для Финляндии уровне. На добровольную службу поступили 1 588 женщин.

Мексика

В Мексике обязательному призыву подлежат мужчины в возрасте 18—40 лет. Женщины могут служить на добровольной основе. Для военного обучения им открыты военные училища, военные медицинские школы, школы обслуживания и снабжения, а также школа специалистов ВВС, первый женский набор в которую прошел в 2019 году. Формально женщины

имеют доступ ко всем уровням командования, включая органы высшего командования сухопутных войск и военно-воздушных сил.

На 2021 год в армии Мексики насчитывалось 189 000 мужчин и 25 000 женщин.

Австралия

В 1899 году в Новом Южном Уэльсе была создана первая армейская Служба медсестер (Australian Army Nursing Service). До Второй мировой войны они могли служить только там. В 1940 году была создана Женская австралийская национальная служба (Women's Australian National Service, или WANS). Подготовка включала воздушный налет и базовые военные учения, оказание первой помощи, стрельбу, сигнализацию и механику.

С сентября 2011 года женщины могут подавать заявления на работу на любых должностях в вооруженных силах Австралии, включая боевые. По данным Сиднейского университета, женщины составляют 14% от общего числа военных страны.

Обязательный призыв в Австралии был отменен еще в 1973 году (правда, во время военных действий он может возобновляться).

Подготовил Тимур АУБАКИРОВ

ЖЕТЫГЕНСКИЕ ШКОЛЬНИКИ ПОКОРИЛИ ВЕРШИНУ

Кадеты средней школы №11 имени Жексенбека Кудайбергенова впервые покорили вершину в горах Заилийского Алатау – пик «Амангельды» высотой 3999 метра над уровнем моря. Поход был приурочен к памяти героя Социалистического труда, ветерана Великой Отечественной войны Жексенбека Кудайбергенова.

Подполковник Меруерт МАКАШЕВА, старший сержант Степан МЕРЕЖКО, пресс-служба Конаевского гарнизона

Пик «Амангельды» находится в малом Алматинском ущелье в урочище «Туюк-Су» и является довольно популярным пиком у местных альпинистов.

- Восхождение на вершину «Амангельды», пожалуй, не самая простая затея, но вполне выполнимая при правильном подходе к делу. Само восхождение подразумевает хорошую физическую подготовку всех участников и отсутствие запрета врачей на занятия активными видами спорта. Кадеты с задачей справились на оценку отлично, - отметил куратор-воспитатель кадетского класса Алтай Мукатов.

- Нам предстоял сложный путь. Было холодно, ветер сильный и сухой. Мы поднимались по скользкому снегу, местами даже был лёд. У подножья горы был крутой подъём, мы поднимались и просто скатывались вниз. После того, как мы поднялись на пик и водрузили флаг, началось самое сложное - спуск. Мы спускались по камням до того момента, пока не начался рыхлый и скользкий снег. Шли мы очень аккуратно и медленно. Это мое первое восхождение. Могу сказать, что справились мы хорошо. Думаю, это занятие, прежде всего, для отважных и подготовленных, - поделился кадет Алмат Орынбасар.

Следует отметить, что учебный процесс в кадетских классах нацелен, прежде всего, на воспитание подростков в духе патриотизма, любви к Родине. Обучение учащихся осуществляется в рамках обычной общеобразовательной программы, а также дополнительных занятий по строевой подготовке, огневой подготовке с целью повышения их мотивации к дальнейшей деятельности в силовых структурах.

2023 ЖЫЛҒА ЖАЗЫЛУ

«ГИС «Әскери Медиа» ЖШС «Айбын» журналы мен «Сарбаз» газетіне 2023 жылға жазылу нұсқасын ұсынады.
Сіздер біздің басылымдардан Қазақстандағы және әлемдегі әскери жаңалықтарды, сондай-ақ жаһанда болып жатқан түрлі оқиғаларға қатысты сараптамалық шолуларды оқи аласыздар.

«САРБАЗ» ГАЗЕТИНЕ ЖАЗЫЛУ БАҒАСЫ:
1 ЖЫЛ — 13574,64/13798,08 (ҚАЛА/АУЫЛ)

«АЙБЫН» ЖУРНАЛЫНА ЖАЗЫЛУ БАҒАСЫ:
1 ЖЫЛ — 32835,60/32887,20 (ҚАЛА/АУЫЛ)

«ӘСКЕРИ ЗАҒҒЕР» ГАЗЕТИНЕ ЖАЗЫЛУ БАҒАСЫ:
1 ЖЫЛ — 6483,60/6535,20 (ҚАЛА/АУЫЛ)

Индекс 74055
«АЙБЫН» ЖУРНАЛЫ

Индекс 64204
«САРБАЗ» ГАЗЕТИ

Индекс 64687
«ӘСКЕРИ ЗАҒҒЕР» ГАЗЕТИ

Мекен-жай: 010000, Астана қ., Есіл ауданы, Комсомол тұрғын алабы, Домалақ ана көшесі, 11 үй, «Сарбаз» газеті мен «Айбын» журналының редакциясы.
Тел/факс: 8(7172) 25-21-63.
Электронды мекенжай: INFO@SARBAZ.KZ

SARBAZ

ҚР Қорғаныс министрлігінің тапсырысы бойынша шығады

Меншік иесі: «ГИС Әскери Медиа» ЖШС

Бас продюсер: **Алима УНГАРБАЕВА**

Бөлім меңгерушісі: **Тимур АУБАКИРОВ**

Бөлім меңгерушісі: **Ерлібай ҚАДЫРБАЙ**

Тілшілер: **Меруерт САФАЕВА, Рима ӘБЕУОВА, Нариман ДЮСЕНОВ**

«Шығыс» Өңқ аймақтық тілші: **Алуа ИСКАКОВА**

«Астана» Өңқ аймақтық тілші: **Фархат КИНЖИТАЕВ**

«Оңтүстік» Өңқ аймақтық тілшілер: **Бақытгүл АБАЙҚЫЗЫ**

Дизайнерлер: **Зульфия СИСЕНБЕРДИЕВА, Адил ШЕРИМБЕТОВ**

Фототілші: **Ағыбай АЯПБЕРГЕНОВ**

Корректорлар: **Сымбат НҰРХАЙДАРОВА, Анель ЭРКИНБАЕВА**

Газет «Сарбаз» деген атаумен 2007 жылдың 2-тамызынан бастап шығады. ҚР Инвестициялар және даму министрлігінде 2015 жылдың 30-сәуірінде тіркелген, куәлігі №5340-Г

Авторлардың пікірі редакцияның көзқарасымен әрқес сәйкес келе бермейді. Қолжазба мен фотосурет рецензияланбайды және кері қайтарылмайды.

Редакция автор материалын мазмұнын сақтай отырып өңдеуге, қысқартуға құқылы. Газет жұма күні шығады. Бағасы келісімді.

Редакцияның мекенжайы: ҚР, 010000, Астана қ., Есіл ауданы, Комсомол тұрғын алабы, Домалақ ана көшесі, 11 үй. Вебсайт: www.sarbaz.kz
Тел/факс: 8 (7172) 25-21-63
E-mail: INFO@SARBAZ.KZ

Газет «Алматы-Болашақ» баспаханасында басылып шығады. Алматы қаласы, С.Мұқанов көшесі, 223-Б
Калемі 3 Б. т. Офсеттік басылған. Индекс 604 8
Таралымы 2902 дана
Тапсырыс №9
Номер кезекшісі **Меруерт САФАЕВА**